

adw. Gracjan Wiśniewski

85-068 Bydgoszcz, ul. Stary Port 13, lok. 20
tel. 662 074 501 | e-mail: adw.gracjan.wisniewski@gmail.com

Bydgoszcz, dnia 21 listopada 2011 r.

Trybunał Konstytucyjny
Al. J. Ch. Szucha 12A
00-918 Warszawa

Sygn. akt Ts 11/11

Pismo procesowe

Legitymując się pełnomocnictwem skarżącej, w jej imieniu, w wykonaniu zarządzenia Sędziego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 listopada 2011 r., wyjaśniam w jaki sposób kwestionowany w skardze z dnia 8 stycznia 2011 r. art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.) narusza prawa i wolności skarżącej określone w art. 22 oraz art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zdaniem skarżącej art. 16 ust. 5 ustawy prawo geologiczne i górnicze w zakresie w jakim odsyła do postanowień studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest niezgodny z art. 22 oraz art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji. Niekonstytucyjność przepisu ma zaś bezpośredni wpływ na wolności skarżącej.

Stosownie do przepisu art. 16 ust. 5 ustawy udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin wymaga uzgodnienia z właściwym wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta. Uzgodnienie następuje na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wskazuje, iż studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie jest aktem prawa miejscowego. Studium jest aktem wewnętrznej gminnej praktyki planistycznej, planem perspektywicznej polityki przestrzennej odnoszącym się do całego obszaru gminy. Studium stanowi zbiór dyrektyw określających przyszłe zamierzenia w zakresie ładu przestrzennego na terenie gminy. Jak przyjmuje się w doktrynie „wyznacza przedmiotowe granice, w jakich ma następować wiążące, zarówno władzę, jak i obywatela, ustalenie przeznaczenia poszczególnych terenów oraz sposobów zagospodarowania i zabudowy” (vide T. Bąkowski „Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Komentarz”, Zakamycze 2004, tezy do art. 9). Funkcją studium jest jedynie koordynacja ustaleń miejscowych gminy tzn. zawiera wytyczne do planowania miejscowego dostosowanego do potrzeb danej gminy. Zatem jakkolwiek treść studium bezpośrednio determinuje jedynie ustalenia przyszłych planów zagospodarowania przestrzennego, to mimo braku, co do zasady, bezpośredniego przełożenia regulacji studium na sytuację prawną obywatela, nie można kwestionować faktu pośredniego wpływu i oddziaływania na sferę uprawnień i obowiązków jednostki. Niekiedy jest to wręcz bezpośrednie przełożenie regulacji studium na uprawnienia czy obowiązki jednostki. Taka sytuacja, zachodzi wówczas, gdy przepis prawa wprost uzależnia sytuację prawną podmiotu od zapisów studium. Takim przepisem jest art. 16 ust. 5 ustawy prawo geologiczne i górnicze. W odniesieniu do zawartej w art. 87 Konstytucji definicji źródeł prawa oznacza to, że studium nie jest źródłem prawa powszechnie obowiązującego. W konsekwencji ta część przepisu art. 16 ust. 5 ustawy, która nakazuje dokonanie uzgodnienia koncesji na podstawie studium, w przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego, jest niezgodna z Konstytucją RP.

Zarówno art. 64 ust. 3 jak i art. 22 Konstytucji dopuszczają ograniczenie prawa własności oraz wolności działalności gospodarczej tylko w drodze ustawy. Art. 16 ust. 5 w zakresie w jakim odsyła do studium a więc norm, które nie są prawem miejscowym, pozostaje więc w kolizji z ochroną prawa własności oraz ochroną wolności działalności gospodarczej w Konstytucji. Prawo własności jak i prawo wolności działalności gospodarczej nie są prawami o charakterze bezwzględny, gdyż Konstytucja dopuszcza możliwość ich ograniczeń. Może to jednak mieć miejsce tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności (art. 66 ust.3), a więc z poszanowaniem zasady proporcjonalności, czyli zakazem nadmiernej w stosunku do chronionej wartości ingerencji w sferę praw i wolności. Wreszcie może to mieć miejsce tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny – jeśli chodzi o ograniczenie wolności działalności gospodarczej (art. 22). Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania terenu nie jest aktem prawa miejscowego, dlatego też jego

postanowienia nie mogą wpływać na ograniczanie korzystania z prawa własności do nieruchomości jak i ograniczać prowadzenie działalności gospodarczej skarżącej. Podjęcie działań w celu uzyskania koncesji na wydobycie kopaliny jest formą prowadzenia działalności gospodarczej. Ograniczenie prowadzenia działalności gospodarczej na danym obszarze na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania terenu pozostaje w kolizji z konstytucyjną normą wolności działalności gospodarczej.

Przepis art. 16 ust. 5 ustawy nie może być samodzielną podstawą materialnoprawną podstawą rozstrzygnięcia, gdyż zawiera odesłanie do studium, które to nie jest aktem prawa miejscowego. Art. 16 ust. 5 sam w sobie nie zawiera więc wystarczających przesłanek do wydania uzgodnienia. W istocie rzeczy tak naprawdę podstawą rozstrzygnięcia są więc zapisy w studium.

Normy konstytucyjne zajmują w hierarchii aktów prawnych w państwie najwyższe miejsce, a normy prawne w niej zawarte mają najwyższą moc prawną. Konsekwencją tego jest wymóg, by ogół norm prawnych obowiązujących w państwie był zgodny z postanowieniami Konstytucji, co wyznacza bezwzględny prymat Konstytucji w systemie źródeł prawa. Art. 16 ust. 5 jest więc niezgodny z art. 22 oraz 64 ust. 1 i 3 Konstytucji ze względu na powyżej wskazane argumenty. Zdaniem skarżącego przepis art. 16 ust. 5 ustawy wpływa na procedurę uzgodnienia koncesji w ten sposób, że odmowa uzgodnienia koncesji na wydobywanie kopaliny następuje jedynie na podstawie kryterium niezgodności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, które nie jest aktem prawa miejscowego. Istnieje więc ścisła zależność pomiędzy art. 16 ust 5 a studium zagospodarowania przestrzennego gminy, skutkująca niemożnością obrony tezy, iż art. 16 ust. 5 jest samodzielną materialnoprawną podstawą rozstrzygnięcia.

Mając na względzie powyższe skarżąca została skutecznie pozbawiona możliwości realizacji swych wolności zawartych w art. 22 oraz 64 Konstytucji na skutek istnienia procedury uzgodnienia koncesji zawartej w art. 16 ust 5 ustawy, która jest oparta jedynie na kryterium zgodności ze studium, a które to studium nie jest aktem prawa miejscowego. Gdyby podstawą rozstrzygnięcia był art. 16 ust. 5 w zakresie w jakim odsyła do postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który mieści się w konstytucyjnej zasadzie źródeł prawa, skarżąca nie miałaby zastrzeżeń. Nie może być jednak tak, że o ograniczeniu wolności konstytucyjnych decyduje się nie na podstawie aktów rangi ustawowej czy prawa miejscowego a tylko na podstawie przepisów, które nie są źródłem prawa miejscowego. Spółka została więc całkowicie pozbawiona możliwości przeprowadzenia planowanej inwestycji a tym samym ograniczono jej wolność

działalności gospodarczej i prawo własności nieruchomości, jedynie na podstawie zapisów studium. Niekonstytucyjność rozstrzygnięcia wpływa więc na konstytucyjne wolności skarżącej.

4

Gracjan Włósniewski
adwokat

Załączniki:

1. pełnomocnictwo wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej;
2. wypowiedzenie pełnomocnictwa przez skarżącą r.pr. Rafałowi Fąs.